

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

с. Тюлячи

КАРАР

«16» *февраль* 2024г.№ 27

Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының 2023 елның 29 ноябрәндәге 181 номерлы «Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районында 2023-2025 елларга яшьләр сәясәтен үстерү» муниципаль программасын раслау турында» карарына үзгәрешләр кертү хакында

Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлегенә 2024 елның 9 гыйнварындагы 2 номерлы хатын карап, Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районында социальләшү һәм яшьләрнең нәтижәле рәвештә үз урыннарын табу өчен шартлар тудыру максатларында, Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының 2023 елның 29 ноябрәндәге 181 номерлы «Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районында 2023-2025 елларга яшьләр сәясәтен үстерү» муниципаль программасын раслау турында» карарына түбәндәге үзгәрешләргә кертергә:

1.1. Муниципаль программаның исемен түбәндәге эчтәлектә баян итәргә: «Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районында 2023-2026 елларга яшьләр сәясәтен үстерү».

1.2. «Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районында 2023-2026 елларга яшьләр сәясәтен үстерү» муниципаль программасын кушымта нигезендә баян итәргә.

2. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты Житәкчесенә социаль мәсьәләләр буенча урынбасары Д.С. Гыйниятуллинга йөкләргә.

Житәкче

И.Х. Хәмидуллин

Татарстан Республикасы
Теләче муниципаль районы
Башкарма комитетының
«16» 02 2024 № 27
карарына кушымта

**«Теләче муниципаль районында 2023-2026 елларга яшьләр сәясәтен үстерү»
муниципаль Программасы**

Программа паспорты

Муниципаль Программа исеме	«Теләче муниципаль районында 2023-2026 елларга яшьләр сәясәтен үстерү» муниципаль Программасы (алга таба - Программа)
Муниципаль Программа координаторы	Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләр, спорт һәм туризм бүлгеге
Программаны эшләү өчен нигезләр	<ul style="list-style-type: none"> - «Россиянең традицион рухи-әхлакый кыйммәтләрен саклау һәм ныгыту буенча дәүләт сәясәте нигезләрен раслау турында» Россия Федерациясе Президентының 2022 елның 9 ноябрәндәге 809 номерлы Указы; - «РФ субъектларының югары вазыйфай затлары (дәүләт хакимиятенен югары башкарма органнары житәкчеләре) эшчәнлегенен һәм РФ субъектларының башкарма хакимият органнары эшчәнлегенен нәтижәлелеген бәяләү турында» РФ Президентының 2021 елның 4 февралендәге 68 номерлы Указы; - «Россия Федерациясендә яшьләр сәясәте турында» 2020 елның 30 декабрәндәге 489-ФЗ номерлы Федераль закон; - «2030 елга кадәр Татарстан Республикасында дәүләт яшьләр сәясәте стратегиясен раслау турында» 2016 елның 4 февралендәге 63 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары; - Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «2025 елга кадәр чорга Россия Федерациясе дәүләт яшьләр сәясәте нигезләрен раслау турында» 2014 елның 29 ноябрәндәге 2403-р номерлы боерыгы
Муниципаль Программаның максаты	Яшьләрнең социаль үсешенә дәүләт идарәсе, районның һәм республиканың конкурентлык сәләтен ныгытуда аның ижади потенциалынан файдалану, яшь буынның тормыш сыйфатын яхшырту өчен оптималь шартларны тәэмин итү
Муниципаль Программаның бурычлары	<ul style="list-style-type: none"> - яшьләр сәясәтен инновацион һәм мәгълүмати тәэмин итү, яшьләр белән эшләү буенча белгечләргә эзерләү һәм янадан эзерләү системасын булдыру; - яшәү урыны буенча эшне оештыру, яшь буынның һәрьяклап ялын оештыру һәм мәшгульлеген тәэмин итү; - балалар һәм яшьләр белән эшләү учреждениеләре инфраструктурасын кинәйтү;

	<ul style="list-style-type: none"> - укучы һәм эшче яшьләрнең, шул исәптән икенчел мәшгульлек системасы аша хезмәт активлыгының нәтижәле модельләрән үстерү өчен шартлар тудыру, яшь буынның инновацион потенциалын һәм эшкуарлык активлыгын үстерү; яшьләрнең мәшгульлеген тәмин итү, сезонлы һәм вакытлы эшләр бирү, яшьләр һәм балигъ булмаганнар өчен эш урыннары булдыру юлы белән эшсезлек дәрәжәсен киметү; - яшьләр арасында социаль тискәре күренешләрне профилактикалауның нәтижәле системасын гамәлгә ашыру; - дәүләтнең аерым кайгыртуына мохтаж балаларга һәм яшьлەرگә ярдәм; - яшьләр ижтимагый оешмалары, хәрәкәтләр өчен, яшьләрнең лидерлык сыйфатларын үстерү һәм яшьләр ижтимагый оешмалары инициативасы белән чыккан социаль әһәмиятле проектларга ярдәм итү өчен шартлар тудыру; - сәләтле балаларны һәм яшьләрне эзләү, аларга ярдәм итү, аларның интеллектуаль һәм ижади потенциалын үстерү өчен шартлар тудыру; - яшьләр арасында экстремизмны кискәтү, милли мәдәни кыйммәтләрне пропагандалау; - гайлә институтын ныгыту; - яшь буынның ижтимагый-сәяси активлыгын һәм гражданлык компетентлыгын формалаштыру; - балаларны һәм яшүсмерләрне социальләштерү, аларны хокукый яклау, үз-үзен күрсәтү, шәхес формалаштыру өчен уңай шартлар тудыру
Муниципаль Программаны гамәлгә ашыру этаплары һәм сроклары	2023-2026 еллар
Муниципаль Программаның бюджет ассигнованиеләре күләмнәре	<p>Программаны финанслар белән тәмин итү Теләче муниципаль районы бюджетыннан каралган. Программаны финанслауның гомуми күләме Теләче муниципаль районы бюджеты исәбеннән 20361,00 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән гамәлгә ашыру еллары буенча:</p> <p>2023 ел - 4239,90 мең сум. 2024 ел - 5373,60 мең сум. 2025 ел - 5373,70 мең сум. 2026 ел - 5373,80 мең сум.</p> <p>Программаны финанслау күләмнәре фаразлау характерында һәм Теләче муниципаль районының жирле бюджеты проекты тиешле елга һәм план чорына формалаштырганда ел саен төгәлләштерелергә тиеш</p>
Программаны башкаручылар	<p>Ярдәмче программаны үтәучеләр түбәндәгеләр:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге; - МКУ «Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының мэгариф бүлеге»;

	<ul style="list-style-type: none"> - Теләче муниципаль районы Башкарма комитетынын мәдәният бүлеге; - Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәмин итү һәм социаль яклау министрлыгынын Теләче муниципаль районындагы социаль яклау идарәсе (киләшү буенча); - «Теләче информ» мәгълүмат үзәге (киләшү буенча); - «Теләче үзәк район хастаханәсе» ДАССУ (киләшү буенча); - учреждениеләр, оешмалар, фондлар, ижтимагый берләшмәләр (киләшү буенча)
Муниципаль Программаның үтәлешен тикшереп тору	Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты
Ярдәмче программалар исемлеге	<ul style="list-style-type: none"> - Ярдәмче программа-1 «2023-2026 елларга Теләче муниципаль районы яшьләре»; - Ярдәмче программа-2 «2023-2026 елларга Теләче муниципаль районында ихтыярый ярдәмне (волонтерлыкны) яклау һәм үстерү» ярдәмче программасы; - Ярдәмче программа-3 «2024 елга Теләче муниципаль районы балалары һәм яшьләренен ялы» ярдәмче программасы
Программаны гамәлгә ашырунын көтелгән ахыргы нәтижеләре	<p>Программа чараларын гамәлгә ашыру 2026 елга түбәндәге нәтижеләргә ирешергә мөмкинлек бирәчәк:</p> <ul style="list-style-type: none"> - жинаятьчелек, наркомания, алкоголизм, экстремизм кебек яшьләр арасында тискәре (ижтимагый куркыныч) күренешләренә киметү; - яшьләренә социаль-икътисадый, ижтимагый-сәяси һәм мәдәни үсеш процессларына кертүнен нәтижәле механизмнары барлыкка килү; - яшьләренен ялы һәм ижаты өлкәсендә нәтижәле эш булдыру; - яшьләр белән эшләүче оешмаларның эшчәнлеген координацияләү; - ижади үсешкә алга таба ярдәм итү максатларында сәләтле яшьләр вәкилләрен ачыклау; - район масштабындагы эре яшьләр чараларын югары дәрәжәдә үткәрү

1. Яшьләр сәясәте өлкәсендәге агымдагы халәтнең характеристикасы

Нәтижәле яшьләр сәясәте муниципаль районның тотрыклы үсешенен, анын гражданнынарынын тормыш дәрәжәсен үстерүнен һәм ижтимагый мөнәсәбәтләренә камилләштерүнен мөһим факторы булып тора, аны жирле үзидарә органнары эшчәнлегенен мөстәкыйль юнәлеше буларак карарга кирәк, ул гражданныр жәмгыяте институтлары, ижтимагый берләшмәләр һәм яшьләр оешмалары белән актив хезмәттәшлек нигезендә гамәлгә ашырыла торган районны инновацион үстерүнен кирәкле социаль шартларын булдыруны күздә тотта.

Программа «Россия Федерациясендә яшьләр сәясәте турында» 2020 елның 30 декабрәндәге 489-ФЗ номерлы Федераль законны гамәлгә ашыру максатларында, «Россия Федерациясендә яшьләр сәясәте турында» 2020 елның 30 декабрәндәге 489-

ФЗ номерлы Федераль законны, Россия Федерациясе Президентының «Россия Федерациясендә традицион рухи-эхлакый кыйммәтләрне саклау һәм ныгыту буенча дәүләт сәясәте нигезләрен раслау турында» 2022 елның 9 сентябрдәгә 809-ФЗ номерлы Указын гамәлгә ашыруның төп юнәлешләре нигезендә эшләнган;

- «РФ субъектларының югары вазыйфай затлары (дәүләт хакимиятенәң югары башкарма органнары житәкчеләре) эшчәнлегенәң һәм РФ субъектларының башкарма хакимият органнары эшчәнлегенәң нәтижәләлеген бәяләү турында» РФ Президентының 2021 елның 4 февралендәгә 68 номерлы Указы;

- «2030 елга кадәр Татарстан Республикасында дәүләт яшьләр сәясәте стратегиясен раслау турында» 2016 елның 04 февралендәгә 63 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карарлары;

- Россия Федерациясе Хөкүмәтенәң «2025 елга кадәр чорга Россия Федерациясе дәүләт яшьләр сәясәте нигезләрен раслау турында» 2014 елның 29 ноябрдәгә 2403-р номерлы боерыклары, шулай ук Татарстан Республикасының гамәлдәгә законнары, Теләче муниципаль районының норматив-хокукий актлары нигезендә. Муниципаль программалар: «2021-2023 елларга Теләче муниципаль районында хокук бозуларны һәм жинаятьләрне профилактикалау эшчәнлеген оештыру», «2021-2023 елларга Теләче муниципаль районында террорчылыкны һәм экстремизмны профилактикалау», «2021-2023 елларга Теләче муниципаль районы яшьләрен патриотик тәрбияләү», «2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районында физик культураны һәм спортны үстерү», «2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районында халыкны наркотизацияләүне профилактикалау», «2019-2023 елларга Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм итү һәм үстерү».

Программа чаралары Теләче муниципаль берәмлегендә яшьләр сәясәтенәң өстенлекле юнәлешләре буенча республика һәм федераль күрсәткечләргә ирешү өчен шартлар тудыруга, аерым алганда, федераль күрсәткечләр чараларын гамәлгә ашыруга юнәлтелгән. Шулай ук балалар һәм яшьләр белән эшләү чараларын оештыруга һәм гамәлгә ашыруга, яшь буынны тәрбияләү, үстерү, социаль аякка бастыру һәм үз-үзен тормышка ашыру өчен шартлар тудыруга һәм тәмин итүгә, гармонияле үсеш алган һәм социаль-жаваплы шәхес тәрбияләүгә, яшьләр сәясәте учреждениеләренәң жәлеп итүчәнлеген арттыруга юнәлдерелгән.

Теләче муниципаль районының яшьләр инфраструктурасы МБУ «Олимп» яшьләр үзәге» һәм «Форпост» жәмәгәт тәртибен саклау буенча яшьләр формириваниеләре үзәге буйсынуындагы ике учреждение тарафыннан тәкъдим ителде.

Бүлек, беренче чиратта, яшь буынны мәдәни, эхлакый кыйммәтләр тәрбияләү, гражданлык позициясен тәрбияләү, күпкырлы интеллектуаль үсеш өчен шартлар тудыру юлы белән районның потенциалын формалаштыру буенча берничә мөһим юнәлешне үз эченә ала.

Талантлы яшьләр белән эшләү мөгариф, мәдәният, журналистика, ижат, физик культура, спорт һәм башка өлкәләрне колачлый.

Яшүсмерләренәң һәм яшьләренәң югары гражданлык активлыгы патриотик эш оештыруда: хәрби хәрәкәтләр ветераннары һәм якташ геройлары катнашында истәлекле даталар, семинарлар һәм конференцияләр хөрмәтенә митинглар уздыруда ярдәм итә.

Хәзерге яшьләр даими рәвештә Интернеттан файдалана, аны төп мәгълүмат чыганагы һәм аралашуның төп чарасы буларак карый. Шуна бәйле рәвештә социаль челтәрләрдә эшне активлаштырабыз. Материаллар бирү ысуллары һәм рәвешләре

үзгәре (кыска контентны урнаштыру һәм чарага интерактив жәлеп итү аның фактик үткәрелуенә кадәр генә). Яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлгәе социаль челтәрләрдә вакыйгаларны анонслау, яшьләр белән хезмәттәшлек итү, аны актив жәмәгать тормышына жәлеп итү өчен коммуникацияләр төзи. Халыкның шәхси потенциалын формалаштыру буенча мөһим юнәлешләр эшләнә, беренче чиратта, яшь буынга мәдәни, әхлакый кыйммәтләрне тәрбияләү, гражданлык позициясен тәрбияләү, күпкырлы интеллектуаль үсеш өчен шартлар тудыру исәбенә. Программа бу очракта яшьләрне камилләштерү, тәрбияләү һәм үз-үзләрен тормышка ашыру зарурлыгы белән бәйлә проблемаларны хәл итүгә нәтижәле ярдәм итәчәк.

Әмма Теләче муниципаль районында әлгә өлкәдә кайбер проблемалар да бар, алар арасында түбәндәгеләрне аерып күрсәтергә мөмкин:

1) яшьләр сәясәте инфраструктурасын үстерү дәрәжәсенә хәзергә жәмгыять таләпләреннән артта калуы;

2) югары уку йортларында белем алу өчен талантлы яшьләрнең китүе һәм, нәтижә буларак, югары квалификацияле кадрлар санының кимүе;

3) яшьләр сәясәте объектлары булмау.

Бүгенгә көндә Теләче муниципаль районында 14 яшьтән 35 яшькә кадәргә 4,0 меңнән артык яшь граждан яши. Кризис шартларында нәкъ менә яшьләр идеаллар жимерелүгә, кыйммәтләр һәм дөньякүләм караш системасының деформацияләнүенә дучар булу сәбәпле, бу яшьләр даирәсе вәкилләренә әхлакый һәм рухи сәламәтлеген югалтуга китерергә мөмкин. Социализациянең традицион формаларын жимерү, бер яктан, яшьләрнең үз язмышлары өчен шәхси жаваплылыгын арттырды, аларны тормыш юлын сайлау алдына куйды, икенче яктан, аларның күбесенә яңа ижтимагый мөнәсәбәтләргә кушылу кирәклеген ачыклады.

Әлгә этапта яшьләрнең социаль проблемаларына игътибарны көчәйтү, урта сроклы һәм озак сроклы перспективага яшь буын белән эшләү чараларын, формаларын, ысулларын билгеләү таләп ителә. Теләче районы яшьләрнең рухи, әхлакый һәм мәдәни планда үсеш перспективалары булу өчен яшьләр сәясәте органнары тарафыннан кулланыла торган ысулларны яңадан карарга, төзәтергә кирәк, бу исә әлгә программаны күздә тотта.

Бүгенгә сәясәттә яшьләр стратегик ресурс, киләчәк идеологиясенә төп нигез салучы, инновацияләрнең төп чыганагы булып тора. Яшьләргә мондый якын килүдә, аның ролен һәм Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы үсеш перспективалары өчен әһәмиятен бәяләүдә күптөрле яшьләр даирәсендә процесслар белән идарә итүгә, тиешле оптималь карарлар кабул итүгә, тискәре социаль күренешләрне булдырмауга, яшьләр арасында асоциаль күренешләрне профилактикалауга, инде башланган каршылыкларга һәм проблемаларга соңга калган реакция сәясәтенә алмашка юнәлдерелгән заманча яшьләр сәясәте нигезләнәргә тиеш.

Программаны гәмәлгә ашыру муниципалитетның һәм граждан жәмгыятенен социаль-икътисадый үсеш ресурсы буларак яшь буынның һәрьяклап үсеш, гражданлык позициясен формалаштыру, әхлакый тотрыкчылык, социаль активлык, мөстәкыйльлек һәм икътисадый мөстәкыйльлегә өчен шартлар тудыруга юнәтелгән. Эшчәнлегә балаларның, яшүсмерләрнең һәм яшьләрнең рухи-әхлакый культурасын һәм гражданлык активлыгын формалаштыруга ярдәм итүче балалар һәм яшьләр ижтимагый берләшмәләрен үстерүне тәэмин итүгә дә шулай ук.

Яшьләр сәясәтен алга таба нәтижәле үстерү өчен гәмәлдәге проблемаларны алга таба хәл итү һәм яшьләр арасында өстенлекле юнәлешләрне гәмәлгә ашыру таләп ителә, бу «2023-2026 елларга Теләче муниципаль районы яшьләре» ярдәмче

программасында чагылыш тапты. Бу яшьләр лидерларын ачыклау, тәрбияләү һәм үз-үзләрен тормышка ашыру системасын камилләштерү зарурлыгы, яшьләрнең хезмәт активлыгын күтәрү һәм республиканың масштаблы ижади проектларында катнашу зарурлыгы, төрле категориядәге яшьләр төркемнәрен үстерү өчен бертигез башлангыч мөмкинлекләр формалаштыру, яшьләрнең хокукый, коррупциягә каршы белеменә юнәлдерелгән механизмнар булдыру, коррупциягә каршы кыйммәтләрне популярлаштыру, милли татулыкны ныгыту, күпмилләтле халыкның гомумроссия гражданлык тәңгәллеген һәм бердәмлеген ныгыту, тискәре социаль күренешләрне профилактикалау һәм яшьләрнең сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру буенча эшнәң нәтижәләгән арттыру.

Теләче муниципаль районында сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау, яшүсмерләр-яшьләр арасында хокук бозуларны һәм психоактив матдәләр куллануны профилактикалау, балаларны һәм яшьләрне социаль әһәмияткә ия эшчәнлектә намуссыз катнашуга жәлеп итү өлкәсендә ирекле хәрәкәт формалаштыру һәм үстерү өчен шартлар тудыру максатларында, «2023-2026 елларга Теләче муниципаль районында ихтыярий (волонтерлык) ярдәм күрсәтү һәм үстерү» ярдәмче программасы эшләнә.

Балалар һәм яшүсмерләрнең тәрбия процессының аерылгысыз өлеше буларак ял итү өлкәсе. Балалар һәм яшьләр ялын тәэмин итү эшен оештыру өчен мөмкинлекләр чикләнгән һәм ял итүгә мохтаждларның максималь саны ихтыяжларын канәгатьләндерү кирәклеген арасындагы каршылык шартларында оптималь формалар табу омтылышы хас була.

Балаларның сәламәтлегенә социаль-икътисадый, демографик һәм медик-биологик факторларның катлаулы үзара хезмәттәшлегенә интеграль күрсәткеч буларак формалаша, аларның иң мөһиме - экологик хәлне начарайту, житәрлек һәм баланссыз туклану, мәктәптә балаларны уку һәм тәрбияләү шартлары һәм технологияләре, гаиләләрнең икътисадый иминлеген киметүгә һәм жәмгыятьтә социаль киеренкелекне киметүгә, зарарлы гадәтләрне таратуга бәйле стресс.

Күрсәтелгән күренешләрне профилактикалау өчен "2023-2025 елларга Теләче муниципаль районы балаларының һәм яшьләрнең ялын оештыру" ярдәмче программасы кысаларында сәламәтләндерү учреждениеләрендә балаларны лагерьларга жәлеп итү һәм профильле сменалар оештыру буенча планлы һәм максатчан эш башкарыла.

2. Программаны гамәлгә ашыруның максатлары, бурычлары, сроклары һәм этаплары

Программаны гамәлгә ашыруның төп максаты - яшьләрнең социаль үсеше белән дәүләт идарәсе, аның район һәм республиканың конкурентлык сәләтен ныгытудан ижади потенциалыннан файдалану, яшь буынның тормыш сыйфатын яхшырту өчен оптималь шартларны тәэмин итү.

Аны гамәлгә ашыру өчен системалы характердагы кайбер төп бурычларны хәл итәргә кирәк:

- 1) Яшьләр сәясәтен инновацион һәм мәгълүмати тәэмин итү, яшьләр белән эшләү буенча белгечләрне әзерләү һәм яңадан әзерләү системасын булдыру.
- 2) Яшәү урыны буенча эшнә оештыру, төрле яклап ял итү һәм яшь буынның мәшгульлеген тәэмин итү.
- 3) Балалар һәм яшьләр белән эшләү учреждениеләре инфраструктурасын киңәйтү.

4) Укучы һәм эшләүче яшьләрнең хезмәт активлыгының нәтижәле модельләрен үстерү өчен шартлар тудыру, шул исәптән икенчел мәшгульлек системасы аша яшь буынның инновацион потенциалын һәм эшқуарлык активлыгын үстерү; яшьләрнең мәшгульлеген тәмин итү, сезонлы һәм вакытлы эшләр бирү, яшьләр һәм балигъ булмаганнар өчен эш урыннары булдыру юлы белән эшсезлек дәрәжәсен киметү.

5) Яшьләр арасында социаль тискәре күренешләрне профилактикалауның нәтижәле системасын гамәлгә ашыру.

6) Дәүләтнең аерым кайгыртуына мохтаж балаларга һәм яшьләргә ярдәм.

7) Яшьләрнең ирекле эшчәнлектә катнашуы, оешкан иреклелек рәвешләренә ярдәм итү өчен шартлар тудыру.

8) Яшьләр ижтимагый оешмалары, хәрәкәтләр өчен, яшьләрнең лидерлык сыйфатларын үстерү һәм яшьләр һәм яшьләр ижтимагый оешмалары инициативасы белән гамәлгә куелган социаль әһәмиятле проектларга ярдәм итү өчен шартлар тудыру.

9) Сәләтле балаларны һәм яшьләрне эзләү, аларга ярдәм итү, аларның интеллектуаль һәм ижади потенциалын үстерү өчен шартлар тудыру.

10) Яшьләр арасында экстремизмны профилактикалау, милли мәдәни кыйммәтләрне пропагандалау.

11) Гаилә институтын ныгыту.

12) Яшь буынның ижтимагый-сәяси активлыгын һәм граждан компетентлыгын формалаштыру; балаларны һәм яшүсмерләрне социальләштерү, аларның хокукый яклавы, шәхес формалаштыру өчен уңай шартлар тудыру.

Программаны 2023-2025 елларда гамәлгә ашыру күздә тотыла.

3. Программаны ресурслар белән тәмин итүне жайга салу. Гамәлгә ашыруны финанс белән тәмин итү

Муниципаль Программа Теләче муниципаль районы бюджеты акчаларын файдалануны күздә тотта.

Программаны финанслауның гомуми күләме Теләче муниципаль районы бюджеты исәбеннән 20361,00 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән гамәлгә ашыру еллары буенча:

2023 ел - 4239,90 мең сум.

2024 ел - 5373,60 мең сум.

2025 ел - 5373,70 мең сум.

2026 ел - 5373,80 мең сум.

Теләче муниципаль районының жирле бюджеты проектын тиешле елга һәм план чорына формалаштырганда Программаны финанслау күләмнәре фаразлау характерында һәм ел саен төгәлләштерелергә тиеш.

4. Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программаны гамәлгә ашыру өчен җаваплы булып максатчан индикаторлар мониторингын гамәлгә ашыручы яшьләр эшләр, спорт һәм туризм бүлеге тора. Программаны гамәлгә ашыруда яшьләр эшләр, спорт һәм туризм бүлегенен ведомство буйсынуындагы барлык оешмалар катнаша.

Программаны гамәлгә ашыру механизмы «Дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алу

өлкәсендә контракт системасы турында» 2013 елның 5 апрелендәге 44-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә дәүләт ихтыяжларын тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алуны күздә тоту.

Программаның ағымдагы идарәсен Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләр, спорт һәм туризм бүлеге программасы координаторы гамәлгә ашыра:

- муниципаль программаны эшләүне, Программаның аерым чараларын башка башкаручылар белән килештерүне тәмин итә;

- Программаның структурасын һәм Программаның аерым чараларын башка башкаручылар исемлеген төзи;

- Программа чараларын үтәү өчен җаваплы муниципаль заказчылар тәкъдимнәре нигезендә Программаны гамәлгә ашыру чаралары күләме һәм чыганаclarы буенча тәкъдимнәр эзерли;

- Программаның аерым чараларын башкаручыларның хисапларына мониторинг һәм анализ ясай;

- Программаның нәтижәләлеге бәяли;

- Программаны гамәлгә ашыру барышы турында еллык хисап эзерли;

- Программаның максатларын һәм бурычларын яктыртуга юнәлдерелгән мәгълүмати һәм аңлату эшен оештыра;

- Программаны гамәлгә ашыру барышы һәм ирешелгән нәтижәләр турында мәгълүматны «Интернет» челтәрендәге рәсми сайтта урнаштыра;

- Программаның бюджет акчаларын максатчан һәм нәтижәле файдаланган өчен җаваплы була;

- Программада билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

Программаны гамәлгә ашыруда Программаның бюджет акчаларын максатчан һәм нәтижәле файдаланган өчен җаваплы булган һәм хисап документларын үз вакытында биргән муниципаль бюджет учреждениеләре катнаша.

Программаны гамәлгә ашыруны Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты тикшереп тора.

5. Программаның нәтижәләлеге бәяләү

Программаны гамәлгә ашырганда һәм анда куелган максатларга ирешү өчен мөмкин булган социаль, финанс-иқтисадый һәм административ куркынычларны исәпкә алырга кирәк. Программаны уңышлы гамәлгә ашыруның мөһим шартлары булып күрсәтелгән куркынычларны минимальләштерү, билгеләнгән гамәлләрне башкаруны нәтижәле мониторинглау, өстенлекле юнәлешләрне һәм максатчан күрсәткечләрне үзгәртү буенча оператив чаралар күрү тора.

Программаны һәм аның ярдәмче программаларын гамәлгә ашыруның нәтижәләлеге бәяләү муниципаль заказчы тарафыннан гамәлгә ашырыла. Программаны тормышка ашыруның нәтижәләлеге максатчан индикаторларның һәм программа тарафыннан расланган күрсәткечләрнең факттагы казанышлары дәрәжәсе буларак бәяләнә. Кичектерелгән гамәлнең нәтижәләлеге түбәндәге очракларда чагылачак:

- жинаятьчелек, наркомания, алкогольизм, экстремизм кебек яшьләр арасында тискәре (ижтимагый куркыныч) күренешләрне киметү;

- яшьләрне социаль-иқтисадый, ижтимагый-сәяси һәм мәдәни үсеш процессларына кертүнең нәтижәле механизмнары барлыкка килү;

- яшьләрнең ялы һәм ижаты өлкәсендә нәтижәле эш булдыру;

- яшьләр белән эшләүче оешмаларның эшчәнлеген координацияләү;
- ижади үсешкә алга таба ярдәм итү максатларында сәләтле яшьләр вәкилләрен ачыклау;
- район масштабындагы зур күләмле чараларны югары дәрәжәдә үткөрү.

Ел саен хисап чорыннан соң килүче елның 1 февраленә кадәр программада катнашучылар Теләче муниципаль районы Башкарма комитетына аның үтәлеше турында мәгълүмат тапшыралар.

Теләче муниципаль районы авыл яшьләренең социаль һәм икътисадый активлыгын арттыру.

Ярдәмче программа-1
«2023-2026 елларга Теләче муниципаль районы яшьләре» кушымта

Ярдәмче программа-1 паспорты

Ярдәмче программа-1 исеме	«2023-2026 елларга Теләче муниципаль районы яшьләре» (алга таба - Ярдәмче программа-1)
Ярдәмче программа-1 координаторы	Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге
Ярдәмче программа-1 эшләр өчен нигезләр	<ul style="list-style-type: none"> - «Россиянең традицион рухи-әхлакый кыйммәтләрен саклау һәм ныгыту буенча дәүләт сәясәте нигезләрен раслау турында» Россия Федерациясе Президентының 2022 елның 9 ноябрена 809 номерлы Указы; - «РФ субъектларының югары вазыйфалы затлары (дәүләт хакимиятенә югары башкарма органнары жетәкчеләре) эшчәнлегенә һәм РФ субъектларының башкарма хакимият органнары эшчәнлегенә нәтижелелеген бәяләү турында» РФ Президентының 2021 елның 4 февралена 68 номерлы Указы; - «Россия Федерациясендә яшьләр сәясәте турында» 2020 елның 30 декабренә 489-ФЗ номерлы Федераль закон; - «2030 елга кадәр Татарстан Республикасында дәүләт яшьләр сәясәте стратегиясен раслау турында» 2016 елның 4 февралена 63 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары; - Россия Федерациясе Хөкүмәтенә «2025 елга кадәр чорга Россия Федерациясе дәүләт яшьләр сәясәте нигезләрен раслау турында» 2014 елның 29 ноябренә 2403-р номерлы боерыгы
Ярдәмче программа-1 максаты	Яшьләрнең социаль һәм икътисадый активлыгын күтәрү Теләче муниципаль районы яш буының тормыш сыйфатын яхшырту өчен уңай шартлар тудыру
Ярдәмче программа-1 бурычлары	<ul style="list-style-type: none"> - яшьләргә мәгълүмати тәмин итү системасын булдыру; - түбәндәгеләр өчен шартлар тудыру; - яшьләрнең социаль һәм икътисадый активлыгын арттыру; - ижади потенциалны гомуми ашыру; - яшьләргә районның ижтимагый тормышына җәлеп итү; - яшьләр ижтимагый оешмаларын һәм хәрәкәтләрен үстерүдә ярдәм итү; - яшьләр сәясәте өлкәсендә кадрлар резервын формалаштыру
Гомуми ашыру этаплары һәм сроклары	2023-2026 еллар
Бюджет ассигнованиеләре күләмнәре	<p>Финанс белән тәмин итү Теләче муниципаль районы бюджетынан каралган. Программаны финанслауның гомуми күләме Теләче муниципаль районы бюджеты исәбеннән:</p> <p>12794,77 мең сум, шул исәптән гомуми ашыру еллары буенча:</p> <p>2023 ел - 2856,37 мең сум.</p> <p>2024 ел - 3312,70 мең сум.</p>

	<p>2025 ел - 3312,80 мең сум. 2026 ел - 3312,90 мең сум. Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фаразлау характерында була һәм Теләче муниципаль районының жирле бюджеты проекты тиешле елга һәм план чорына формалаштырганда ел саен төгәлләштерелергә тиеш</p>
Ярдәмче программа-1 үтәүчеләр	<p>Ярдәмче программаны үтәүчеләр түбәндәгеләр:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләр, спорт һәм туризм бүлеге; - МКУ «Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының мэгариф бүлеге»; - Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлеге; - Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәмин итү һәм социаль яклау министрлыгының Теләче муниципаль районындагы социаль яклау идарәсе (киләшү буенча); - «Теләче информ» мәгълүмат үзәге (киләшү буенча); - «Теләче үзәк район хастаханәсе» ДАССУ (киләшү буенча); - учреждениеләр, оешмалар, фондлар, ижтимагый берләшмәләр (киләшү буенча)
Ярдәмче программа-1 үтәлешен тикшереп тору	Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты
Ярдәмче программа-1 гамәлгә ашыруның көтелә торган нәтижеләре	<p>Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру 2026 ел башына түбәндәге нәтижеләргә ирешергә мөмкинлек бирәчәк:</p> <ul style="list-style-type: none"> - барлык консультацияләр төрләрен (индивидуаль, электрон, телефон) колачлаган яшьләр санын арттыру; - авылыны социаль үстерү һәм социаль проектлаштыруга һәм бизнес-планлаштыруга программаларда катнашучы яшьләрен чагыштырма авырлыгын арттыру; - интеллектуаль-ижади чараларга жәлеп ителгән яшьләрен чагыштырма авырлыгын арттыру; - районның яшьләр ижтимагый берләшмәләрендә катнашучы яшьләр санын арттыру; - жинаятьчелек, наркомания, алкоголизм, экстремизм кебек яшьләр арасында тискәре (ижтимагый куркыныч) күренешләрен киметү

1. Ярдәмче программа-1 гамәлгә ашыру өлкәсенә гомуми характеристика

2023 ел башына Теләче муниципаль районында 13571 кеше яши. 01.01.2023 елга 14 яшьтән 35 яшькә кадәрге яшьләр саны 3936 кешегә житте. Безнең яшьләр яңа идеяләр һәм программалар өчен ачык, муниципаль мәсьәләләрен хәл итүдә инициатива күрсәтергә әзер, дип ышанып әйтергә мөмкин.

Ярдәмче программа-1 гамәлгә ашыру кысаларында район яшьләре белән эшләүнең түбәндәге өстенлекле юнәлешләре билгеләнде, ул авыл яшьләреннән тора: мәгълүмати тәмин итү системасын булдыру, социаль һәм икътисади активлыкны

арттыру өчен шартлар булдыру, яшьләрнең рухи, физик һәм ижади үсешенә ярдәм итү.

Сонгы елларда мәгълүмат һәм коммуникацияләр дөньясында яшьләрнең активлыгы бик нык үзгәрде. Китаплар, радио һәм газеталар кебек мәгълүмати каналлар актив яшьләр мөрәжәгатендә кулланылмый диярлек. Төп мәгълүмат-ресурс каналы "Интернет" челтәре булды. Авыл яшьләренен мәгълүмати активлыгын үстерүдә төп бурыч - мәгълүмати-аңлату ярдәме күрсәтү. Яшьләрнең социаль активлыгын күтәрү шартларын булдыру бурычын гамәлгә ашыру кысаларында тиешле чаралар үткәрелә, шул исәптән слетлар һәм форумнар. Авыл яшьләренен рухи, физик һәм ижади үсешенә ярдәм итү бурычын хәл итү максатында ижади чаралар уздырыла.

Яшьләр бүгенге яш буынның мөһим өлеше булып тора, анын проблемалары авылда аеруча ачык чагылган. Авыл жирлегенен яшьләр даирәсендә тормыш дәрәжәсенен гомуми кимүе, эшкә урнашу өчен шартлар булмау, мәдәни ихтыяжларның үсеш алмавы аеруча кискен чагыла. Ә моның нәтижәсе - ижади хезмәт эшчәнлеген санга сукмау, жәмгыятьнең торышы өчен җаваплылыкны киметү. Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру нәтижәсендә яшьләр социаль төркем буларак үзләренен социаль хәлен ала башлады, бу хәл ижтимагый эшчәнлеккә актив рәвештә кертелү һәм муниципаль мәсьәләләргә хәл итүдә инициативалар күрсәтү белән характерлана. Ярдәмче программа-1 гамәлгә ашыру яшьләрнең шәһәрләргә миграциясен киметү һәм авыл жирлеге кысаларында хезмәт мәшгульлеген эзләүгә юнәлеш бирү өчен уңай шартлар тудыруга ярдәм итә.

Бүгенге көндә яшьләр белән эшләр системасында ныклы алга китеш бар инде, шуңа күрә яшьләр арасында күп кенә тырышлык һәм инициативалар Ярдәмче программа-1 гамәлгә ашыру кысаларында гамәлгә ашырылачак.

Югарыда әйтелгәннәр район яшьләренен тормыш сыйфатын яхшыртуга һәм тулы социаль-икътисадый нәтижәгә ирешүгә юнәлтелгән чаралар системасының актуальлеген күрсәтә.

Төрле өлкәләрдә районның социаль-икътисадый үсеше (мәгариф, сәламәтлек саклау, элемент, транспорт һ.б. өлкәләрдә), авыл жирлегендә тормыш рәвешен модернизацияләү һәм эшчәнлекнең перспектив юнәлешләре нәтижәсендә аларның жәлеп итүчәнлеген күтәрү Теләче районында үз киләчәген төзәргә теләгән яшьләр өчен оптималь мөмкинлекләр тудыруга мөмкинлек бирәчәк.

2. Ярдәмче программа-1 төп максатлары һәм бурычлары, программа чаралары, Ярдәмче программа-1 көтелә торган ахыргы нәтижеләр, гамәлгә ашыру сроклары

Ярдәмче программа-1 максаты - яшьләрнең социаль һәм икътисадый активлыгын арттыру Теләче муниципаль районының яш буынының тормыш сыйфатын яхшырту өчен оптималь шартлар тудыру.

Куелган максатка ирешү өчен Ярдәмче программа-1 түбәндәге бурычларны хәл итү таләп ителә:

1. Яшьләрне мәгълүмати тәмин итү системасын булдыру.

Элеге бурычны хәл итү чараларының нәтижелелеге яшьләрнең консультацияләрнең барлык төрләре (шәхси, электрон, телефон), яшьләрнең гомуми санына караган өлеше арту күрсәткече нигезендә бәяләнәчәк.

2. Яшьләрнең социаль активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру.

Өлеге бурычны хэл итү чараларының нәтижәлелеге авылны социаль үстерү программаларында катнашучы яшьләрнең чагыштырма авырлыгын арттыру, социаль проектлаштыруга өйрәтү, социаль киеренкелек дәрәжәсен киметү күрсәткече нигезендә бәяләнәчәк.

3. Яшьләрнең икътисадый активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру.

Өлеге бурычны хэл итү чараларының нәтижәлелеге бизнес-планлаштыру нигезләренә өйрәтелгән яшьләрне колачлау күрсәткече нигезендә бәяләнәчәк, бу грант нигезендә конкурсларда катнашырга мөмкинлек бирәчәк.

4. Яшьләрнең ижади потенциалын гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру.

Өлеге бурычны хэл итү чараларының нәтижәлелеге талантлы яшьләргә ярдәм күрсәтү өлкәсендә интеллектуаль-ижади чараларга һәм программаларга жәлеп ителгән яшьләрнең, яшьләрнең гомуми санына жәлеп ителгән өлешен арттыру күрсәткече нигезендә бәяләнәчәк.

5. Яшьләрне районның ижтимагый тормышына жәлеп итү өчен шартлар тудыру.

Өлеге бурычны хэл итү чараларының нәтижәлелеге районыбызның яшьләр ижтимагый берләшмәләрендә катнашучы яшьләрнең гомуми санының артуы күрсәткече нигезендә бәяләнәчәк.

6. Яшьләр ижтимагый оешмаларын һәм хәрәкәтләрен үстерүдә ярдәм итү.

Өлеге бурычны хэл итү чараларының нәтижәлелеге түбәндәге күрсәткечләр нигезендә бәяләнәчәк:

- башкарма хакимият органнары гамәлгә ашыра торган проектларга жәлеп ителгән яшьләрнең өлешен арттыру;

- Яшьләр парламенты эшчәнлегенә жәлеп ителгән 18 яшьтән 35 яшькә кадәрге яшьләрнең чагыштырма авырлыгы.

7. Яшьләр сәясәте өлкәсендә кадрлар резервын формалаштыру.

Программаны гамәлгә ашыру срогы - 2023-2026 еллар.

3. Ярдәмче программа-1 күләме һәм финанслау чыганаклары

Ярдәмче программа-1 төп финанслау чыганаклары булып Теләче муниципаль районы бюджеты акчалары тора. Ярдәмче программа-1 финанслау күләмнәре фаразлау характерында һәм тиешле финанс елына һәм план чорына Теләче муниципаль районы бюджеты проекты формалаштырганда ел саен төгәлләштерелергә тиеш.

Программаны финанслауның гомуми күләме Теләче муниципаль районы бюджеты исәбеннән: 12794,77 мең сум, шул исәптән гамәлгә ашыру еллары буенча:

2023 ел - 2856,37 мең сум.

2024 ел - 3312,70 мең сум.

2025 ел - 3312,80 мең сум.

2026 ел - 3312,90 мең сум.

Ярдәмче программа-1 өстәмә финанслау максатында, юридик һәм/яисә физик затлардан иганәчелек ярдәмен жәлеп итәргә мөмкин.

Өлеге ярдәмче программаны гамәлгә ашыруга бәйле чараларны финанслау Теләче муниципаль районы бюджетында тиешле финанс елына расланган ассигнованиеләр чикләрендә гамәлгә ашырыла. 1 ярдәмче программасын гамәлгә ашыруга тотыла торган акчалар күләме район бюджеты мөмкинлекләреннән, Теләче муниципаль районы территориясендә инфляция процессларыннан һәм икътисадый вазгыяттән чыгып төгәлләштерелергә һәм төзәтелергә мөмкин.

4. Ярдэмче программа-1 гамэлгэ ашыруның нәтижелелеген баяләү

Ярдэмче программа-1 гамэлгэ ашыруның нәтижелелеге яшь кешеләрнең тормыш сыйфатын күтәрүне, аларны социальләштерүне һәм үз-үзләрен гамэлгэ ашыруны характерлаучы Ярдэмче программа-1 һәм аның төп чаралары нәтижеләрен баяләү күрсәткечләре нигезендә баяләнә.

Ярдэмче программа-1 социаль нәтижелелеге түбәндәгеләргә юнәлдерелгән:

- яшьләрнең районның социаль-икътисадый үсешендә кызыксынуы һәм аның әлеге процесста катнашырга әзер булуы;

- авыл жирлегендә уңай демографик тенденцияләрне үстерү һәм ныгыту;

- социаль әһәмиятле программаларда һәм проектларда эшләүче яшьләр санын арттыру;

- яшьләрнең хезмәт, эшқуарлык, ижади активлығын арттыру;

- яшьләрнең социаль киеренкелеге кимү;

- авылдан шәһәргә күчеп киткән яшьләрнең миграция агымын киметү;

- авыл яшьләренең тормыш сыйфатын яхшырту.

Ярдэмче программа-1 гамэлгэ ашыруның эчке куркынычы булып түбәндәгеләр тора: яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлегенең штаттагы саны житәрлек булмау; кадрлар потенциалы житәрлек булмау; финанс белән тәмин ителешнең житәрлек булмавы.

Ярдәмче программа-1
«2023-2026 елларга Теләче муниципаль
районы яшьләре» кушымта

Ярдәмче программа-1 «2023-2026 елларга Теләче муниципаль районы яшьләре» ярдәмче программасының максатлары, бурычлары, нәтижеләрен бәяләү индикаторлары

Максатның атамасы	Бурычның атамасы	Төп чараларның исемнәре	Башкаручылар	Төп чараларның башкару вакыты	Ахыргы нәтижеләрне бәяләү индикаторлары, үлчәү берәмлекләре	Индикатор күрсәткечләре				Финанслау чыганагын күрсәтеп финанслау (мөсум).			
						2023 факт	2024	2025	2026	2023 (МБ) факт	2024 (МБ)	2025 (МБ)	2026 (МБ)
1. Теләче муниципаль районы авыл яшьләренә социаль һәм икътисадый активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру	2. Теләче районнда авыл яшьләренә социаль һәм икътисадый активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру	3. Авыл яшьләре форумы. «Авил кичләре» районыбыз яшьләре белән очрашу. Авыл хужалыгының яшь хезмәткәрләре арасында «Һөнәре буенча иң яхшы» конкурсы. «Яшьләргә көне» күнел ачу чарасы. «Мин фермер» яшьләргә квест-уены. Тематик очрашулар: «Үзеннең бизнесынны ач»,	4. ЯЭШТБ, «Форпост» МБУ, МБУ «Олимп» яшьләргә үзгә, ТР АМО жирле бүлгә, АХҺАТИ, мәдәният бүлгә	5. 2023-2026	6. Авыл яшьләренә социаль һәм икътисадый активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру	7. 2023 факт	8. 2024	9. 2025	10. 2026	11. 2023 (МБ) факт	12. 2024 (МБ)	13. 2025 (МБ)	14. 2026 (МБ)

Телече муниципаль районы яшьләрнең ижади һәм интеллектуаль потенциалын гәмәлгә ашыруга ярдәм итү	Шәхеснен ижади башлангычын үстерү, яшьләр ижади берләшмәләр системасына кызыксыну уятуга ярдәм итү: Телече муниципаль районнда смотрлар, конкурслар, фестивальләр, күргәзмәләр	«Үзең булдырсаң башкаларны өйрәт» һәм физ. затлар проектларын гәмәлгә ашыру турында Фестиваль карау: «Яшьләр - халкыбызның горурылыгы», «Созвездие-Йолдызлык», «Наше время – Безнең заман», «Возрождение КиВИНА» Интеллектуаль уеннар: «Нәрсә? Кайда? Кайчан?», «Иң акыллы», «Акыллы булу молада». Квизлар: «60 секунд», «Контакт». Ижади эшләр күргәзмәләре: «Минем якты мөмкинлекләр дөньясы», «Арт - Терапия», «Марсның тарту көче»	ЯЭChTB, МБУ, «Олимп» яшьләр үзәге, мәдәният бүлеге, МКУ «Мәгариф бүлеге»	2023-2026	Яшьләрнең барлык төр чараларны үз эченә алган өлеше, яшьләрнең гомуми күләмендә %	15	17	20	22	8,00	8,00	8,00	8,00
--	--	---	--	-----------	---	----	----	----	----	------	------	------	------

Телече муниципаль районьнда яшь гаиле статусын күтөрү, яшь гражданның тулы кыйммәтле гаиле төзүгә уңай мөнәсәбәттен ныгыту	Гаилә тормышының кыйммәтен күтөрү өчен шартлар тудыру, гаилә мөнәсәбәтләрне дә һәм гаилә тәрбиясендә рухи-эхлакый традицияләрне саклап калу; Телече муниципаль районьнда гаиләнең тәрбияви һәм мәдәни-мәгариф потенциалын гәмәлгә ашыруга ярдәм итү	«Гаилә - зур дөләттен нигезе» конкурсы. Бөгөндөнья балаларны яклау көнөнә багышланган чара. Гаилә, мөхәббәт һәм туғрылык көнөнә багышланган чара. Яшь гаиләләр белән түгәрәк өстәлләр: «Гаилә булу бәхете», яшь гаиләләргә ярдәм чаралары турында. «Өти булдыра» гаилә күңел ачу программасы. «Без сәләмәт яшәү рәвешен өчен!» гаилә марафоны. Оригинал коляскалар конкурсы. «Гаилә» клубы эше «Олимп» ЯҮ базасында. Республика гаилә конкурсларында һәм фестивальләрендә катнашу	ЯЭChTB, МБУ «Форпост», МБУ "Олимп" яшьләр үзәге, ТР Гаилә канаты астында ижтимагый оешманың жирле бүлгә, мәденият бүлгә	2023-2026	Яшьләрнең барлык төр чараларны үз эченә алган өлеше, яшьләрнең гомуми күләмендә, %	12	14	16	17	10,00	10,00	10,00	10,00
--	---	---	---	-----------	--	----	----	----	----	-------	-------	-------	-------

Телече муниципаль районы яшьләр даирәсендә тискәре күренешләрне профилактикалауның төп усулларыннан берсе булган заманча яшьләр юнәлешләр, «урам» культурасын үстөрү	Үз-үзенчә раслау өчен сәламәтлекнең әһәмиятен аңлау формалаштыру. Телече муниципаль районы яшьләренә физик, эмоциональ психик һәм ахлакый сәламәтлеге һәм тормыш сыйфатын саклап калу һәм яхшырту өчен шартлар тудыру	Яшьләрнең кышкы һәм жәйге комплекслы спартакиадалары. «Тарихка таба юлда» спорт уены. Түгәрәк өстәлләр. ББЭ инспекторы, сәламәт яшеү рәвешен пропагандалау буенча РУХ вәкилләре чакыруы белән әңгәмәләр. ГТО нормаларын тапшыруга әзерлек буенча урам күнегүләре. Урам спорт мастерлары «Барс», «Батыр» спорт клублары класслары. «Урамнар хәрәкәте» фестивале «Зумба - ул тормыш стили».	ЯЭChTB, МБУ «Форпост», МБУ «Олимп» яшьләр үзәге, «ТР Гаилә канаты астында» ижтимагый оешмасының жирле бүлгеге, мәденият бүлгеге	2023-2026	Яшьләрнең барлык төр чараларны үз эченә алган өлеше, яшьләрнең гомуми күләмендә , %	30	35	40	42	7,00	7,00	7,00	7,00
--	---	---	---	-----------	---	----	----	----	----	------	------	------	------

Телече муниципаль районунда яшьлерне үстөрүгө, үз-үзенне тормышка ашыруга һәм социализацияләүгә, социаль-иктисади һәм ижтимагый тормышка кертүгә ярдәм итү	Телече муниципаль районы предпрятиелерендә үзидарә күнекмөлөрөн үзләштерү, лидерлык, яшьләр проектларын гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру	Оешма хезмәткәрләре яисә бүлекчәләре арасында ярышлар. «Районда иң яхшысы» фестивале. «Яшь лидер» тренингы. Яшьләр парламентының эшчәнлегә. Ижтимагый яшьләр оешмалары эшчәнлегә: - МГЕР; - ТО АМО РТ; - волонтерлык берләшмәләре; - «Алдыңгылар хәрәкәте» клублары; - ӨТХ хәрәкәтенә ярдәм итү	ЯЭШТБ, МБУ «Форпост», МБУ «Олимп» яшьләр үзәге, МКУ «Мәгариф бүлгә»	2023-2026	Яшьләрнең барлык төр чараларны үз эченә алган өлеше, яшьләрнең гомуми күләмендә, %	10	12	15	18	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00
Студент яшьләр белән эшләү.	Студентларның хезмәт отрядлары эшчәнлеген үстөрүгә ярдәм	- студент яшьләрнен конкурсларда һәм грантларда катнашуы; - экологик, патриотик һәм спорт юнәлешендә волонтерлык	ЯЭШТБ «Олимп» яшьләр үзәге	2023-2026	Студентлар яшьләренә чараларга, яшьләрнең гомуми санына керткән	15	18	20	22	-	-	-	-	-

<p>Авыр тормыш хәлендә калган балаларнын хәлен саклау һәм яхшыртуу, Теләче муниципаль районындагы инвалид балалар белән гайләләр проблемаларын комплекслы хәл итү</p>		<p>Исәпләүнен төрле төрләрендә торган һәм мөмкинлекләре чикләнган «хәтәр төркеме» яшүсмерләре белән комплекслы профилактик эш оештыру</p>	<p>Һәм каршы», «Күпкырлы доньяда яшәргә өйрәнәбез». Халыкара Толерантлык көненә багышланган чара. Террорчылыкка каршы көрәштә теләктәшлек көненә, халык бердәмлегенә багышланган акцияләр, милли традицион бәйрәмнәрдә катнашу (Раптуга, Нәүрүз, Масленница, Сабантуй, Питрау һ.б.).</p>	<p>ЯЭChTБ, МБУ «Форпост», МБУ "Олимп" яшьләр үзәге, ТР Гайлә канаты астында ижтимагый оешманың «Олимп» ЯУ волонтерларының инвалид</p>	<p>2023-2026</p>	<p>Яшьләрнең барлык төр чараларны үз эченә алган өлеше, яшьләрнең гомуми күләмендә, %</p>	<p>8</p>	<p>10</p>	<p>12</p>	<p>13</p>	<p>10,00</p>	<p>10,00</p>	<p>10,00</p>	<p>10,00</p>
---	--	---	--	---	------------------	---	----------	-----------	-----------	-----------	--------------	--------------	--------------	--------------

Теләче муниципаль районында туган телне һәм традицион мәдәниягә саклап калу һәм үстерү	Милли традицияләргә һәм гореф-гадәтләргә, телне һәм тарихны өйрәнүгә һәм таратуга бәйлә чаралар үткөрү	балаларның өйләренә баруы (уртак уеннар, күнел ачу, тематик эңгәмәләр). СМЧ балалар һәм яшьләр өчен ижади, кулинар, интеллектуаль темаларга мастер-класслар	мәдәният бүлеге	2023-2026	ЯЭChTБ, МБУ «Олимп» яшьләр үзәге, «ТР Гаилә канаты астында» ижтимагый оешмасының жирле бүлекчәсе, мәдәният бүлеге, МКУ «Магариф бүлеге»	ЯЭChTБ, МБУ «Олимп» яшьләр үзәге, «ТР Гаилә канаты астында» ижтимагый оешмасының жирле бүлекчәсе, мәдәният бүлеге, МКУ «Магариф бүлеге»	2023-2026	Яшьләрнең барлык төр чаралары үз эченә алган өлеше, яшьләрнең гомуми күләмендә %	15	18	20	22	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00		
Яшьләр сәясәтен инновацион һәм мәгълүмати тәэмин итү	Яшьләрнең интернет-сайтларын, социаль челтәрләрдәге битләрен	Яшьләр сәясәте үчреждениеләре аккаунтларында социаль челтәрдә мәгълүмати эшнә камилләштерү.	Яшьләр сәясәте үчреждениеләре	Систематик рәвештә	Социаль челтәрләрдә сайтлар/битләр саны	Социаль челтәрләрдә сайтлар/битләр саны	Систематик рәвештә	3	3	4	4	4	300	360	420	450	300	360	420	450

Ярдәмче программа-2
«2023-2026 елларга Теләче муниципаль районында ихтыярий ярдәм
(волонтерлык) үсешенә терәк»

Ярдәмче программа-2 паспорты

Ярдәмче программа-2 исеме	«2023-2026 елларга Теләче муниципаль районында ярдәмгә (волонтерлар) терәк һәм үстерү»
Ярдәмче программа-2 эшләү өчен нигез	<ul style="list-style-type: none"> - «Россиянең традицион рухи-әхлакый кыйммәтләрен саклау һәм ныгыту буенча дәүләт сәясәте нигезләрен раслау турында» Россия Федерациясе Президентының 2022 елның 9 ноябрена 809 номерлы Указы; - «РФ субъектларының югары вазыйфаи затлары (дәүләт хакимиятенең югары башкарма органнары житәкчеләре) эшчәнлегенең һәм РФ субъектларының башкарма хакимият органнары эшчәнлегенең нәтижәләлеге баянлау турында» РФ Президентының 2021 елның 4 февралена 68 номерлы Указы; - 2025 елга кадәр Россия Федерациясе субъекты территориясендә ихтыярий ярдәм (волонтерлык) үсешенә ярдәм итү концепциясен гамәлгә ашыру чаралары планы 20.06.2019 № 5486п-П44; - «Ихтыярий ярдәм (волонтерлык) өлкәсендә аерым мәсьәләләргә жайга салу турында һәм Татарстан Республикасының аерым закон актларына үзгәрешләр кергү хакында» 2018 елның 30 июненга 48-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы; - Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «2025 елга кадәр чорга Россия Федерациясе дәүләт яшьләр сәясәте нигезләрен раслау турында» 2014 елның 29 ноябрена 2403-р номерлы боекы; - «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принципнары турында» 2003 елның 6 октябрена 131-ФЗ номерлы Федераль закон; - «Хәйрия эшчәнлегенә һәм ихтыярий ярдәм (волонтерлык) турында» 1995 елның 11 августындагы 135-ФЗ номерлы Федераль закон
Ярдәмче программа-2 төп эшләүчеләре	Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлегенә
Ярдәмче программа-2 үтәүчеләр	<p>Ярдәмче программаны үтәүчеләр түбәндәгеләр:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлегенә; - МКУ «Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлегенә»; - Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлегенә; - Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәмин итү һәм социаль яклау министрлыгының Теләче муниципаль районындагы социаль яклау идарәсенә (киләшү буенча);

	<p>- «Теләче информ» мәгълүмат үзәге (киләшү буенча);</p> <p>- «Теләче үзәк район хастаханәсе» ДАССУ (киләшү буенча);</p> <p>- учреждениеләр, оешмалар, фондлар, ижтимагый берләшмәләр (киләшү буенча).</p> <p>Программаның координаторы - Башкарма комитетның яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге.</p> <p>Хезмәттәшлек тәртибе:</p> <p>- үтәүчеләр Теләче районы программаларына, үз оештыру планнарына туры китереп, ярдәмче программада каралган чараларны гамәлгә ашыралар, шулай ук Теләче районында ихтыярий ярдәм (волонтерлык) хәрәкәтен үстерүгә юнәлдерелгән уртак чаралар, акцияләр оештыра һәм үткәрә алалар;</p> <p>- алдан килештереп, Ярдәмче программаны үтәүче башка башкаручыларны, шулай ук кызыксынучы катнашучыларны үз чараларын үткәрүгә жәлеп итәргә мөмкин;</p> <p>Максатчан аудиторияне, башкаручыларны иң күп колачлау максатында, Ярдәмче программаны рәсми сайтларда урнаштыру һәм башка ысуллар белән тарату өчен хокукый тематика буенча агарту характерындагы мәгълүмати материаллар белән алмашу гамәлгә ашырылырга мөмкин.</p> <p>Гамәлләрне нәтижәле гамәлгә ашыру максатларында координатор (жаваплы зат) гарызнамәсе буенча күрсәтелгән гарызнамәне алган вакыттан алып 10 календарь көннән дә соңга калмыйча координатор (жаваплы зат) гарызнамәсе буенча аларны оештыру һәм уздыру турында мәгълүмат бирү зарур</p>
<p>Ярдәмче программа-2 максаты</p>	<p>Ихтыярий ярдәм (волонтерлык) эшчәнлегенә жәлеп итү, ижтимагый үсештә ихтыярий ярдәм (волонтерлык) ролен күтәрү, социаль ихтыярий ярдәм (волонтерлык) инновацион практикасын формалаштыру һәм тарату юлы белән гражданның үз-үзләрен тормышка ашыру мөмкинлекләрен киңәйтү.</p> <p>Ихтыярий ярдәм (волонтерлык) эшчәнлеген популярлаштыру</p>
<p>Ярдәмче программа-2 бурычлары</p>	<p>- ихтыярий ярдәм (волонтерлык) эшчәнлегенә аерым юнәлешләрне үстерү;</p> <p>- ведомствоара хезмәттәшлек системасын оештыру һәм районның ирекле (волонтерлык) берләшмәләре эшчәнлеген координацияләү;</p> <p>- район халкы арасында ихтыярий ярдәм (волонтерлык) хәрәкәтенә уңай имиджын булдыру;</p> <p>- социаль бурычларны хәл итүдә ихтыярий ярдәм (волонтерлык) оешмаларның һәм ихтыярий ярдәмчеләрнең (волонтерларның) катнашуына ихтыяж тудыру, шулай ук жәмгыятьтә ихтыярий ярдәм (волонтерлык) тануны арттыру;</p> <p>- булганнарының эшчәнлегенә ярдәм итү һәм яңа ихтыярий ярдәм (волонтерлык) оешмалары барлыкка килү өчен шартлар тудыру;</p> <p>- ихтыярий ярдәм (волонтерлык) оешмалары белән коммерциячел булмаган секторның башка оешмалары, бизнес,</p>

	жирле үзидарэ органнары, дәүләт һәм муниципаль учреждениеләр, массакуләм мәгълүмат чаралары, дини һәм башка кызыксынучы оешмалар белән үзара хезмәттәшлекне дә кертеп, ихтыярий ярдәм (волонтерлык) өлкәсендә хезмәттәшлек масштабларын киңәйтү
Ярдәмче программа-2 гамәлгә ашыру вакыты һәм этаплары	2023-2026 еллар
Ярдәмче программа-2 финанслау күләме һәм чыганагы	Ярдәмче программа-2 финанслау күләме жирле бюджет акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла, шул исәптән: 2023 ел - муниципаль учреждениеләр лимитлары чикләрендә; 2024 ел - муниципаль учреждениеләр лимитлары чикләрендә; 2025 ел - муниципаль учреждениеләр лимитлары чикләрендә; 2026 ел - муниципаль учреждениеләр лимитлары чикләрендә. Программаны финанслау күләмнәре фаразлау характерында һәм агымдагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты проекты формалаштырганда ел саен төгәлләштерелергә тиеш.
Гамәлгә ашыруның көтелә торган нәтижеләре ярдәмче программа-2 һәм нәтижелелек күрсәткечләре	Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру нәтижәсендә 2026 елга ирешү күздә тотыла: 1) ихтыярий ярдәмдә катнашучы гражданның жәлеп ителгән өлешенә 15 процентка артуы. 2) волонтерлар үткәргән чаралар санының 20 процентка артуы. 3) Ихтыярий ярдәм (волонтерлык) эшчәнлегенә ярдәм итүдә методик, мәгълүмати, консультация, белем бирү һәм ресурс механизмнарын 15 процентка арттыру. 4) ихтыярий ярдәм (волонтерлык) оешмалары белән үзара эш итүче оешмалар санын 30 процентка арттыру. 5) жәмгыятьтә ихтыярий (волонтерлык) ярдәмнен үсеше
Ярдәмче программа-2 гамәлгә ашыруны тикшереп торуну оештыру системасы	Ярдәмче программа үтәлешенә гомуми контрольне Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлегә гамәлгә ашыра

1. Кереш

Әлеге ярдәмче программа РФ Президентының «Россиянен традицион рухи-охлакый кыйммәтләрен саклау һәм ныгыту буенча дәүләт сәясәте нигезләрен раслау турында» 2022 елның 9 ноябрәндәге 809 номерлы Указы нигезендә эшләнган. РФ Президентының «РФ субъектларының югары вазыйфаи затлары (дәүләт хакимиятенә югары башкарма органнары житәкчеләре) эшчәнлегенә һәм РФ субъектларының башкарма хакимият органнары эшчәнлегенә нәтижелелеген бәяләү турында» 04.02.2021 № 68 Указы, Россия Федерациясә субъекты территориясендә 2025 елга кадәр ирекчелекне (волонтерлыкны) үстерүгә ярдәм итү Концепциясен гамәлгә ашыру буенча чаралар планы, 20.06.2019 ел № 5486п-п44. «Ихтыярий ярдәм (волонтерлык) өлкәсендә асрым мәсьәләләрне жайга салу һәм

Татарстан Республикасының аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында” 2018 елның 30 июнендәге 48-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән Россия Федерациясе Хөкүмәтенен “2025 елга кадәр чорга Россия Федерациясе дәүләт яшьләр сәясәте нигезләрен раслау турында” 29.11.2014 № 2403-р боерыгы. «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон. «Хәйрия эшчәнлегә һәм ихтыярий ярдәм (волонтерлык) турында» 1995 елның 11 августындагы 135-ФЗ номерлы Федераль закон.

Волонтерлар эшчәнлегә, яшьләрнең ихтыярий активлыгы мәгариф, мәдәният, фән, яшьләр сәясәте, сәнгать, сәламәтлек саклау, әйләнә-тирә мохитне саклау һәм башка өлкәләрдә жәмгыятьнең социаль үсешенен мөһим факторлары булып тора. Ихтыярий ярдәм яшьләрнең ижади инициативасына һәм социаль ижатына кинлек бирә торган өлкә булып тора, ул яшьләрнең актив гражданлык позициясен тәрбияләү максатларына һәм социаль җаваплылыгына ирешүгә мөһим өлеш кертә. Волонтерлар эшчәнлегә белән шөгыйльләнү кеше кыйммәтләрен сакларга һәм ныгытырга ярдәм итә; шәхси үсешкә һәм социаль элементләрен үстерүгә булыша. Ихтыярий ярдәм белән актив шөгыйльләнүче яшьләр чаралар һәм акцияләр оештыру, халыкның төрле категорияләре белән аралашу күнекмәләрен һәм осталыкларын ала, бу аларны хезмәт базарында конкуренциягә сәләтләрәк итә. Шәхси үсештән тыш, волонтерлар жәмгыятьнең, шул исәптән аларның тирәсендәге яш кешеләрнен социаль проблемаларын хәл итүдә актив ярдәм итә. Авыр тормыш хәлендә калган балаларга, ветераннарга ярдәм, балалар һәм яшьләр арасында бәйлелекне профилактикалау белән шөгыйльләнәләр.

Ихтыярий ярдәм (волонтерлык) хәрәкәтен үстерүнең мөһим юнәлеше булып халыкның барлык яш төркемнәре - балалар, яшьләр, өлкәннәр һәм өлкән яштәге кешеләр арасында ихтыярий ярдәм (волонтерлык) эшчәнлегендә катнашу мөмкинлеген тәмин итүне күздә тоткан «ихтыярий ярдәм(волонтерлык) гомер бусе» принцибын тормышка ашыру тора. Ихтыярий ярдәм (волонтерлык) үсеше гражданның ихтыярий ярдәм (волонтерлык) проектларында һәм инициативаларында катнашу барышында хокукларын һәм ирекләрен саклауга, милләткә, женесенә, яшенә, социаль хәленә, диненә һәм төрле социаль-профессиональ төркемнәргә карамыйча ихтыярий ярдәм (волонтерлык) эшчәнлек алып бару өчен тигез шартлар тәмин итүгә нигезләнган.

Координацияләүче үзәкнең ролен МБУ «Олимп» яшьләр үзәге башкара. Бүген районда төрле яштәге, Добро.ру сайтында теркәлгән 97 волонтер бар. Барлыгы төрле чараларны уздырганда ярдәм итүче 123 кеше, “Ярдәм янәшә” акциясендә катнашучы башкалар исәпләнә. Гомуми белем бирү мәктәпләрендә 10 Тимурчылар отряды эшли. Ел саен районда халыкның социаль яктан якланмаган катламнарына ярдәм итүгә, сәламәт яшәү рәвешен пропагандалауга, экологик мәдәният формалаштыруга юнәлтелгән 50дән артык чара үткәрелә. Теләче муниципаль районында бер генә зур чара да ихтыярий ярдәмчеләрне җәлеп итмичә үткәрелми.

Районда Ихтыярий ярдәм үсеше үзәге булмау, ирекле отрядларның үзара хезмәттәшлегә начар булу сәбәпле, ихтыярий ярдәмгә (волонтерлык) ярдәм итү һәм үстерү мәсьәләләрендә үзара хезмәттәшлегә түбән булу сәбәпле, эшнең бөтен күләмен исәпкә алып булмый. Нәтижә буларак, ихтыярий ярдәм (волонтерлык) эшчәнлегенә системалы ярдәм күрсәтү механизмнары житәрлек үсеш алмаган, муниципаль дәрәжәдә ихтыярий ярдәмгә (волонтерларга) грант ярдәме күрсәтелмәгән, ирекле кадрларны эзерләү, янадан эзерләү һәм квалификацияләрен күтәрү, мәгълүмат, методик материаллар алмашу системасы үсеш алмаган.

Ихтыярий ярдәм (волонтерлык) эшчәнлеге жәмгыятьнең социаль үсешендә мөһим фактор булуға бәйле рәвештә, Теләче муниципаль районында ихтыярий ярдәм даирәсендә ведомствоара хезмәттәшлек масштабларын киңәйтү өчен муниципаль ярдәм системасын һәм шартлар тудырырга кирәк.

2. Ярдемче программа-2 төп максатлары һәм бурычлары

Имзалар программасын гамәлгә ашыру өч елга - 2023-2026 елларга исәпләнгән.

Ярдәмче программаның максаты - ихтыярий (волонтёр) эшчәнлеккә жәлеп итү, ижтимагый үсештә ихтыярий ярдәм (волонтерлык) ролен күтәрү, социаль эшчәнлекнең ихтыярий ярдәм (волонтерлык) инновацион тәҗрибәләрен булдыру һәм тарату юлы белән гражданнарны үз-үзләрен тормышка ашыру мөмкинлекләрен киңәйтү. Ихтыярий ярдәм (волонтерлык) эшчәнлеген популярлаштыру.

Өлеге максатка ирешү өчен түбәндәге бурычлар хәл ителергә тиеш:

- ихтыярий ярдәм (волонтерлык) эшчәнлегенә аерым юнәлешләрен үстерү һәм киңәйтү;

- ведомствоара хезмәттәшлек системасын оештыру һәм районның ирекле (волонтерлык) берләшмәләре эшчәнлеген координацияләү;

- район халкы арасында ихтыярий ярдәм (волонтерлык) хәрәкәтенең уңай имиджын булдыру;

- социаль бурычларны хәл итүдә ихтыярий ярдәм (волонтерлык) оешмаларының һәм ихтыярий ярдәмчеләрнең (волонтерларның) катнашуына ихтыяж булуны тәмин итә торган шартлар тудыру, шулай ук жәмгыятьтә ихтыярий ярдәмне (волонтерлык) тануны арттыру;

- булганнарының эшчәнлегенә ярдәм итү һәм яңа ихтыярий ярдәм (волонтерлык) оешмалары барлыкка килү өчен шартлар тудыру;

- Теләче районы халкын хәрби-патриотик тәрбияләү өлкәсендәге хезмәттәшлек масштабларын киңәйтү.

3. Ярдемче программа-2 ресурслар белән тәмин итүне нигезләү

Планлаштырылган чараларны финанслау жирле бюджет акчалары һәм бюджеттан тыш чыганаclar исәбеннән гамәлгә ашырылачак:

2023 ел - муниципаль учреждениеләр лимитлары чикләрендә;

2024 ел - муниципаль учреждениеләр лимитлары чикләрендә;

2025 ел - муниципаль учреждениеләр лимитлары чикләрендә;

2026 ел - муниципаль учреждениеләр лимитлары чикләрендә.

Программаны финанслау күләмнәре фаразлау характерында һәм агымдагы финанс елына һәм план чорына район бюджеты проекты формалаштырганда ел саен төгәлләштерелергә тиеш.

4. Ярдемче программа-2 гамәлгә ашыру механизмы

Ихтыярий ярдәм (волонтерлык) өлкәсендә эшчәнлекнең төрле юнәлешендә ихтыярий ярдәм (волонтерлык) берләшмәләре эшчәнлеген координацияләү Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлегә башкарчак.

Программа чараларын гамэлгә ашыруда Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге; Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәмин итү һәм социаль яклау министрлыгының Теләче муниципаль районындагы социаль яклау идарәсе; «Родник» комплекслы социаль хезмәт күрсәтү үзәге; Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлеге; «Теләче» спорт мәктәбе» муниципаль бюджет учреждениесе, «Юность» спорт мәктәбе» муниципаль бюджет учреждениесе; «Теләче район үзәк хастаханәсе» ДАССУ катнаша.

Программа башкаручылары, программа буенча йомгаклау мәгълүматларын формалаштыру өчен, хисап елыннан соң 1 февральгә кадәр Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районының Финанс-бюджет палатасына финанс чараларын куллану нәтижәләлеген бәяләү һәм гамэлгә ашыру буенча эшләрнең барышы турында еллык хисап жиберәләр.

5. Ярдәмче программа-2 гамэлгә ашыруның нәтижәләлеген бәяләү

Муниципаль программаны гамэлгә ашыруның нәтижәләлеге муниципаль программаны гамэлгә ашыру нәтижәсен һәм аның төп чараларын бәяләүнен индикаторлары һәм күрсәткечләре нигезендә бәяләнә. Алар мәгариф, мәдәният, сәламәтлек саклау, спорт, территорияләрне төзекләндерү һәм үстерү, әйләнә-тирә мохитне саклау, мөмкинлекләре чикләнгән өлкән кешеләргә һәм кешеләргә, мобилизацияләнгән гражданныр гаиләләренә, Бөек Ватан сугышы ветераннырына, балаларга, гражданнырының социаль якланмаган башка категорияләренә, яшьләренә социальләштерүгә һәм үз-үзен тормышка ашыруга, шулай ук Теләче муниципаль районында ихтыярыый ярдәм (волонтерлык) хәрәкәтен популярлаштыруга кагыла.

Муниципаль программаны гамэлгә ашыруның төп социаль-икътисадыый нәтижәсе 2025 елга түбәндәгеләргә мөмкинлек бирәчәк:

- ихтыярыый ярдәм (волонтерлык) эшчәнлегендә катнашучы гражданныр өлешен 15 процентка арттырырга;

- Теләче муниципаль районында уздырылган чаралар өлешен 20 процентка арттырырга;

- ихтыярыый ярдәм (волонтер) эшчәнлегендә гражданнырының үз-үзләрен табуы өчен шартлар яхшыртырга, ирекле ярдәмчеллекнең оешкан формаларына ярдәм итәргә;

- мемориаллар, күмүләр, ишегалды территорияләрен, паркларыны, скверларыны һ.б. территорияләрне төзекләндерергә;

- ихтыярыый ярдәм (волонтерлык) эшчәнлегенә ярдәм итүдә методик, мәгълүмати, консультация, белем бирү һәм ресурс механизмнырыны 25 процентка арттырырга;

- ихтыярыый ярдәм (волонтерлык) оешмалары белән хезмәттәшлек итүче оешмалар санын 30 процентка арттырырга.

Муниципаль программаның бюджет нәтижәләлеге Теләче муниципаль районында ихтыярыый ярдәмне (волонтерларыны) үстерү кысаларында чараларга юнәлтелгән чыгымнырының нәтижәләлеген арттырудан гыйбарәт.

Муниципаль программаны гамэлгә ашырудан экологик нәтижәләлек район халкын әхлакый тәрбияләүдән, шул исәптән әйләнә-тирә мохиткә сакчыл мөнәсәбәттән гыйбарәт.

Ярдәмче программа-2
 «2023-2026 елларга Теләче муниципаль районында ихтыярий ярдәмне (волонтерлыкны) үстерү һәм терәк» кушылта

Ярдәмче программа-2 «2023-2026 елларга Теләче муниципаль районында ихтыярий ярдәмне (волонтерлыкны) үстерү һәм терәк» максатлары, бурычлары, нәтижеләрен бәяләү индикаторлары

Төп чараларның исемнәре	Башкаруучылар	Төп чараларның башкару вакыты	Ахыргы нәтижеләрне бәяләү индикаторлары, үлчәү берәмлекләре	Индикатор күрсәткечләре				Финанслау чыганагын күрсәтеп финанслау (мен сум).				
				2023	2024	2025	2026	2023	2024	2025	2026	
Ихтыярий (волонтерлык) оешмаларының социаль бурычларны хәл итүдә катнашуына ихтыяж тудыру, шулай ук жәмгыятьтә ихтыярий ярдәм (волонтерлык) булуны тануны арттыру												
Жәмгыятендә волонтерлыкны (волонтерлыкны) тануны арттыру	ЯЭChTB, МБУ «Олимп» ЯУ»	2024	Колачлау (кеше)	-	150	-	-	-	Бюджет чыгымнары статьялары кысаларында	-	-	-
«Язгы яхшылык агнасы» акциясе	ЯЭChTB, МБУ ЯУ «Олимп», мөгариф учреждениеләре, мәдәният учреждениеләре	2023-2026	Колачлау (кеше)	60	80	100	110	-	-	-	-	-

"Көзге айнасы" акциясе	ЯЭШТБ, МБУ ЯУ «Олимп», мэгариф учреждениеләре, спорт һәм мәдәният учреждениеләре	2023-2026	Колачлау (кеше)	60	80	100	110	-	Бюдж ет чыгы мнар ы статья ялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы статья ялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы статья ялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы статья ялары кысал арын да	-
"Спорт һәм сәламәтлек декадасы" кысаларында спорт акциясе	ЯЭШТБ, "Теләче" СМ", "Яшьлек" СМ", БСМУ.	2023-2026	Чаралар саны/колачлау (кеше)	10/500	10/550	10/600	10/650	Бюдж ет чыгы мнар ы статья ялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы статья ялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы статья ялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы статья ялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы статья ялары кысал арын да	-
Районның торак пунктларында территорияне чистарту буенча «ЭкоДесант» ирекле акциясе	ЯЭШТБ, МБУ ЯУ «Олимп», мэгариф учреждениеләре, спорт һәм мәдәният учреждениеләре	2023-2026	Колачлау (кеше)	75	90	100	110	-	Бюдж ет чыгы мнар ы статья ялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы статья ялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы статья ялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы статья ялары кысал арын да	-
"Без бергә" акциясе	ЯЭШТБ, МБУ ЯУ «Олимп», мэгариф учреждениеләре, спорт һәм мәдәният учреждениеләре	2023-2026	Колачлау (кеше)	50	70	90	100	-	Бюдж ет чыгы мнар ы статья ялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы статья ялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы статья ялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы статья ялары кысал арын да	-
Инвалид балалар өчен Яна ел чыршысы	ЯЭШТБ, МБУ ЯУ «Олимп», мәдәният учреждениеләре	2023-2026	Колачлау (кеше)	63	63	63	63	Бюдж ет чыгы мнар ы статья ялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы статья ялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы статья ялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы статья ялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы статья ялары кысал арын да	-

Инвалидлар декадасына оештыру чаралар	ЯЭШТБ, МБУ ЯУ «Олимп», магариф учреждениеләре, спорт һәм мәдәният учреждениеләре	2023-2026	Чаралар саны/колачлау (кеше)	5/80	6/90	7/100	7/120	арын да Бюдж ет чыгы мнар ы статья ялары кысал арын да	арында Бюдж ет чыгы мнар ы статья лары кысал арында	арында Бюдж ет чыгы мнар ы статья ялары кысал арын да
Өлкәндә ункөнгә чаралар оештыру	ЯЭШТБ, МБУ ЯУ «Олимп», магариф учреждениеләре, спорт һәм мәдәният учреждениеләре	2023-2026	Чаралар саны/колачлау (кеше)	3/100	5/120	7/140	7/150	арын да Бюдж ет чыгы мнар ы статья ялары кысал арын да	арында Бюдж ет чыгы мнар ы статья лары кысал арында	арында Бюдж ет чыгы мнар ы статья ялары кысал арын да
Теләче районның мобилизацияләнгән гражданны гайләренә адреслы ярдәм	ЯЭШТБ, МБУ ЯУ «Олимп», магариф учреждениеләре, спорт һәм мәдәният учреждениеләре	2023-2026	Колачлау (кеше)	51	51	51	51	арын да -	арында -	арында -
СКХ һәм АТС та булган гайләргә адреслы ярдәм	ЯЭШТБ, МБУ ЯУ «Олимп», магариф учреждениеләре, спорт һәм мәдәният учреждениеләре	2023-2026	Колачлау (кеше)	10	12	14	20	арын да -	арында -	арында -

Гамалдагы эшчэнлеккэ ярдэм күрсөтү һәм яна ихтыярыый ярдэм оешмалар үсеше өчен шартлар тудыру										
Яшьләрнең ихтыярыый инициативаларына ярдэм итү «Ел хэйриячесе» муниципаль конкурсы	ЯЭChTB, МБУ «Олимп» ЯУ»	2023-2026	Чаралар саны/ колачлау (кеше)	1/100	1/100	1/100	1/100	Бюдж ет чыгы мнар ы статьялары кысал арын да	Бюдж ет чыгы мнар ы статьялары кысал арында	Бюдж ет чыгы мнар ы статьялары кысал арын да
Эшчэнлек йомгаклары буенча (юнәлешләр актив волонтерларны стимуллаштыру һәм бүлөкләү	ЯЭChTB	2023-2026	Чаралар саны	2	3	3	3	бюдж ет чыгы мнар ы статьялары кысал арын да	бюдж ет чыгы мнар ы статьялары кысал арында	бюдж ет чыгы мнар ы статьялары кысал арын да
Район масса күләм мәгълүмат чараларында волонтерлык хәрәкәте эшен яктырту	ЯЭChTB, МБУ «Олимп» ЯУ»	Систематик рәвештә	Мәкаләләр саны	48	60	72	75	-	-	-
Ихтыярыый ярдэм (волонтерлык) эшчэнлегенә ярдэм итүдә методик, мәгълүмат, консультатция, белем биру һәм ресурс механизмнарын үстерү										
Уку йортларында тематик стендлар булдыру, ихтыярыый ярдэм (волонтерлык) эшчэнлегендә волонтерлык	ЯЭChTB, МБУ ЯУ «Олимп», мэгариф учреждениеләре, спорт учреждениеләре	2023-2026	Чаралар саны	2	2	2	2	Бюдж ет чыгы мнар ы статья	Бюдж ет чыгы мнар ы статья	Бюдж ет чыгы мнар ы статья

"Билгесез солдат көне" бөтөнроссия акциясенде катнашу	ЯЭШТБ, МБУ ЯУ «Олимп», мэгариф учреждениелере	2023-2026	Колачлау (кеше)	30	40	50	70	-	-	-
"Районнын мобилизацияленген гражданнынарына откыртка" акциясенде катнашу	ЯЭШТБ, МБУ ЯУ «Олимп», мэгариф учреждениелере	2023-2024	Колачлау (кеше)	100	100			-	-	-

Ярдәмче программа-3
«2023-2026 елларга Теләче муниципаль районында балалар һәм яшьләр ялы ярдәмче программасы»

1. Ярдәмче программа паспорты

Подпрограмма-3 исеме	2023-2026 елларга Теләче муниципаль районында балалар һәм яшьләр ялы ярдәмче программасы (алга таба - Ярдәмче программа - 3)
Муниципаль заказ бириуче	Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты
Ярдәмче программа-3 төп эшләүче	Теләче районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге
Ярдәмче программа-3 төп башкаручылар	<ul style="list-style-type: none"> - Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты (алга таба - ТМР БК); - Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге; - Теләче муниципаль районы МБУ «Олимп» яшьләр үзәге»; - МКУ «Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының мэгариф бүлеге»; - район Башкарма комитеты каршындагы балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясе; - ТР Хезмәт, халыкны эш белән тәмин итү һәм социаль яклау министрлыгының Теләче районындагы социаль яклау идарәсе; - Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлеге; - Россия Эчке эшләр министрлыгының Теләче районы буенча бүлекчәсе; - ДАССУ «Теләче үзәк район хастаханәсе»
Ярдәмче программа-3 максатлары бурычлары	<ul style="list-style-type: none"> - балачакны яклау өлкәсендә дөүләт һәм муниципаль сәясәтне гамәлгә ашыру; - балаларның һәм яшьләрнең ялын оештыру, аларны каникуллар вакытында эш белән тәмин итү өчен кирәкле шартлар тудыру; - авыр тормыш хәлендә булган балаларның һәм гайләләрнен тормыш-көнкүрешен яхшырту һәм имин булмаган проблемаларын хәл итү; - балалар һәм яшьләр ялы, балалар һәм яшьләр туризмы һәм спортның төрле формаларын үстерү; - балалар һәм яшьләрнең ял итү инфраструктурасын саклау һәм ныгыту
Ярдәмче программа-3 гамәлгә ашыру вакыты этаплары	2023-2026 еллар
Ярдәмче программа чаралары исемлеге	1. Ижади яки социаль актив балалар һәм волонтерлар, балалар һәм яшьләр ижтимагый берләшмәләре активы эгъзалары,

<p>Ярдәмче программа-3 финанслау күләмнәре чыганаclarы</p> <p>һәм</p>	<p>балаларга өстәмә белем бирү учреждениеләре тәрбияләнүчеләре өчен стационар лагерьларда профильле сменалар оештыру.</p> <p>2. Авыр тормыш хәлендә һәм социаль куркыныч хәлдә булган гаиләләрдән балаларның ялын бушлай нигездә оештыру.</p> <p>3. Гомуми белем бирү учреждениеләре укучылар өчен көндөзгә лагерьлар оештыру.</p> <p>4. Муниципаль һәм дәүләт учреждениеләре хезмәткәрләренен балалары өчен стационар лагерьларда сменалар оештыру.</p> <p>5. Гомуми белем бирү учреждениеләре укучылары өчен хезмәт һәм ял лагерьларында сменалар оештыру</p>																								
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Ел</th> <th>2023 (мең сум)</th> <th>2024 (мең сум)</th> <th>2025 (мең сум)</th> <th>2026 (мең сум)</th> <th>БАРЛЫГЫ (мең сум)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>ТР бюджеты</td> <td>1098,60</td> <td>2040,30</td> <td>2040,30</td> <td>2040,30</td> <td>7219,50</td> </tr> <tr> <td>МБ бюджеты</td> <td>284,93</td> <td>20,60</td> <td>20,60</td> <td>20,60</td> <td>346,73</td> </tr> <tr> <td>БАРЛЫГЫ:</td> <td>1383,53</td> <td>2060,90</td> <td>2040,30</td> <td>2060,90</td> <td>7566,23</td> </tr> </tbody> </table>	Ел	2023 (мең сум)	2024 (мең сум)	2025 (мең сум)	2026 (мең сум)	БАРЛЫГЫ (мең сум)	ТР бюджеты	1098,60	2040,30	2040,30	2040,30	7219,50	МБ бюджеты	284,93	20,60	20,60	20,60	346,73	БАРЛЫГЫ:	1383,53	2060,90	2040,30	2060,90	7566,23
	Ел	2023 (мең сум)	2024 (мең сум)	2025 (мең сум)	2026 (мең сум)	БАРЛЫГЫ (мең сум)																			
	ТР бюджеты	1098,60	2040,30	2040,30	2040,30	7219,50																			
	МБ бюджеты	284,93	20,60	20,60	20,60	346,73																			
БАРЛЫГЫ:	1383,53	2060,90	2040,30	2060,90	7566,23																				
<p>Ярдәмче программа-3 гамәлгә ашыруның көтелә торган ахыргы нәтижеләре (нәтижеләрне бәяләү индикаторлары) һәм аның бюджет нәтижелелеге күрсәткечләре</p>	<p>7 яшьтән алып 16 яшькә кадәрге балаларны каникул чорында 45 проценттан да ким булмаган ял итү рәвешләре белән тәэмин итү.</p> <p>Сәламәтләндрерү эффеқтының 90 проценттан да ким булмаган дәрәжәсенә ирешү, барлык программа чаралары нәтижеләре буенча.</p> <p>Тормышка ашырылган чараларның сыйфаты һәм нәтижелелеге.</p> <p>Авыр тормыш хәлендә калган балаларның хәлен яхшырту</p>																								

**2. Хезмәт күрсәтүләр күләмнәренен расланган нормативлары нигезендә
Ярдәмче программасы-3 кысаларында үткәрелә торган чаралар**

№ п/п	Чара мероприятий	Уздыру вакыты	Кеше саны	Оештыру өчен жаваплы (башкаручы)
1.	Көндөзгә лагерьда сменаларны оештыру (мәктәп яны)			МКУ «Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеген»
	- жәйге чорда	01.06.2024 по 21.06.2024 (Теләче УГББМ 01-21.07.2024)	300	
	- көзгә каникуллар чорында	1-7 ноябрь 2024	150	
2.	Хезмәт һәм ял лагерьында смена оештыру	с 01.06.2023 по 18.06.2023	30	

3.	Муниципаль һәм дәүләт учреждениеләре хезмәткәрләренән балалары өчен стационар лагерьда сменалар оештыру	Сәүдәләр нәтижәләре буенча 18 дней	20	Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге
4.	Стационар лагерьда сменалар профильле оештыру	Сәүдәләр нәтижәләре буенча 7 дней	10	
БАРЛЫГЫ:			510	

3. Гомуми белем бирү учреждениеләре укучыларының көндөзгә лагерларында смена­лар оештыру

Лагерны оештыру өчен база (мәктәп)	Үткөрү территориясе	Кеше саны	Көн саны	Бер көнгә бер бала өчен урын	Юлламаны н норматив бәясе	Татарстан Республикасы бюджетын нан субсидиялә р	Ата- аналар кертеме	Муниципа ль берәмлек бюджеты
Жәйге чорда								
Алан УГББМ	Алан авылы	10	21	207,63	43602,30	43165,98	6540,34	436,02
Олы Мишә УГББМ	Олы Мишә авылы	15	21	207,63	65403,45	64749,41	9810,52	654,03
Олы Нырсы УГББМ	Олы Нырсы авылы	10	21	207,63	43602,30	43165,98	6540,34	436,02
Олы Мәтәскә УГББМ	Олы Мәтәскә авылы	15	21	207,63	65403,45	64749,41	9810,52	654,03
Югары Кибәхужа УГББМ	Югары Кибәхужа авылы	10	21	207,63	43602,30	43165,98	6540,34	436,02
Сауш УГББМ	Сауш авылы	10	21	207,63	43602,30	43165,98	6540,34	436,02
Иске Жәри УГББМ	Иске Жәри авылы	20	21	207,63	87204,60	86332,55	13080,69	872,05
Теләче УГББМ	Теләче авылы	160	21	207,63	697636,80	690660,43	104645,52	6976,37
Шәткә УГББМ	Шәткә авылы	20	21	207,63	87204,60	86332,55	13080,69	872,05
Баландыш ТГББМ	Баландыш авылы	10	21	207,63	43602,30	43165,98	6540,34	436,03
Үзәк УГББМ	Үзәк поселогы	20	21	207,63	87204,60	86332,55	13080,69	872,05
БАРЛЫГЫ:		300			1308069,00	1294987,0	196210,35	13080,69
Калган чорда								
Алан УГББМ	Алан авылы	5	7	207,63	7267,05	7194,38	1090,06	72,67
Олы Мәтәскә УГББМ	Олы Мәтәскә авылы	10	7	207,63	14534,10	14388,76	2180,12	145,34

Олы Мишә УГББМ	Олы Мишә авыллы	9	7	207,63	13080,69	12949,88	1962,10	130,81
Югары Кибәхужа УГББМ	Югары Кибәхужа авыллы	5	7	207,63	7267,05	7194,38	1090,06	72,67
Иске Жәри УГББМ	Иске Жәри авыллы	12	7	207,63	17440,92	17266,51	2616,14	174,41
Теләче УГББМ	Теләче авыллы	85	7	207,63	123539,85	122304,45	18530,98	1235,4
Шәткә УГББМ	Шәткә авыллы	9	7	207,63	13080,69	12949,88	1962,10	130,81
Үзәк УГББМ	Үзәк поселогы	10	7	207,63	14534,10	14388,76	2180,12	145,34
Олы Нырсы УГББМ	Олы Нырсы авыллы	5	7	207,63	7267,05	7194,38	1090,06	72,67
БАРЛЫГЫ:		150			218011,5	21581,38	32701,73	2180,12

4. Хезмәт һәм ял лагерында сменаны оештыру

Лагерны оештыру базасы	Лагерны үткәру территориясе	Кеше саны	Көн саны	Бер көнгә бер бала өчен урын	Юлламаның норматив бәясе	Татарстан Республикасы бюджетыннан субсидияләү	Аталар аналар кертме	Муниципаль берәмлек бюджеты
Алан УГББМ	Алан авыллы	10	18	244,27	43968,60	43528,91	0	439,69
Олы Мәтәскә УГББМ	Олы Мәтәскә авыллы	10	18	244,27	43968,60	43528,91	0	439,69
Шәткә УГББМ	Шәткә авыллы	10	18	244,27	43968,60	43528,91	0	439,69
БАРЛЫГЫ:		30			131905,8	130586,73	0	1319,07

5. Стационар лагерьларда профильле сменалар оештыру

Стационар БСЛ атамасы	Үткөрү территориясе	БСЛ баланста тотучының исеме	Кеше саны	Көн саны	Бер көнгө бер бала өчен урын	Юлламаның норматив баясе	Бюджеттан субсидиялар	Аталар кертеме	Муниципаль берәмлек бюджеты
Үткөрелгән ачык аукцион нәтижеләре буенча									
Сагулар нәтижеләре буенча республика лагерьлары		-	20	18	937,07	337345,20	333971,74	50635,80	3373,46

6. Стационар лагерьларда профильле сменалар оештыру

Стационар БСЛ атамасы	Үткөрү территориясе	БСЛ баланста тотучының исеме	Кеше саны	Көн саны	Бер көнгө бер бала өчен урын	Юлламаның норматив баясе	Бюджеттан субсидиялар	Аталар кертеме	Муниципаль берәмлек бюджеты
Үткөрелгән ачык аукцион нәтижеләре буенча									
Сагулар нәтижеләре буенча республика лагерьлары		-	10	7	937,07	65594,90	64938,95	9839,24	655,95